

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Addendum bij Beleidsplan Integrale aanpak
Actief uit armoede en schulden 2019-2022

raadsnummer 2020 45

collegevergadering 18 augustus 2020

d.d.

raadsvergadering 23 september 2020

d.d.

fatale termijn

programma Gezond en actief Venlo

portefeuillehouder A. Vervoort

team RGMAOP

registratienummer 1661330

steller TJMS Willems

doorkiesnummer +31 77 3596595

e-mail ta.willems@venlo.nl

datum 14 juli 2020

bijlage(n) 5

datum verzonden

Voorstel om te besluiten

Het "Addendum bij het beleidsplan Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019-2022" vast te stellen waarin:

- Het beleid wordt gevolgd aan de hand van de fases preventie, (vroeg)signalering, curatie en nazorg;
- De focus wordt gelegd op preventie en (vroeg)signalering;
- Preventie planmatig wordt vormgegeven door aan te sluiten bij levensgebeurtenissen;
- (Vroeg)signalering wordt gebaseerd op 3 pijlers: interne verwijzingen, externe doorverwijzingen en signaleren door derden;
- Een intensieve communicatiecampagne wordt gestart om inwoners ook zelf de weg naar ondersteuning te laten vinden.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

Op 19 december 2018 heeft uw raad het beleidsplan “Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022” vastgesteld. Bij de behandeling van het beleidsplan door uw raad is besproken dat het eerste jaar van de beleidsperiode gebruikt zou worden om te bekijken welke elementen werken en welke naar verloop van tijd bijstelling of aanscherping behoeven. Daarbij is afgesproken uw raad te informeren over de effecten van het beleid. U bent met RIB 2019-150 (17-12-2019) in kennis gesteld over de voortgang van de uitvoering en met RIB 2020-62 (2-6-2020) over de effecten van het beleid.

Gedurende het eerste uitvoeringsjaar hebben zich daarnaast 3 ontwikkelingen voorgedaan die vragen om een borging in een aanvullend beleidsplan:

- Motie Armoedebeleid (november 2019);
- Onderzoek door de rekenkamercommissie naar schuldhulpverlening (december 2019);
- Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet naar Armoedebeleid in de gemeente Venlo (januari 2020).

Het vigerende beleidsplan “Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022” blijft van toepassing. In het addendum scherpen we het beleid aan en borgen we de 3 nieuwe ontwikkelingen. Het addendum leidt tot aanpassing van het door het college vastgestelde uitvoeringsprogramma. Na vaststelling van dit addendum door de raad zal het aangepaste uitvoeringsprogramma ter vaststelling voorgelegd worden aan het college.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Addendum bij beleidsplan Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022	Juli 2020
2.	Beleidsplan Actief uit armoede en schulden Integrale aanpak 2019-2022	December 2018
3.	Motie Armoedebeleid	9 november 2019
4.	Helpt de Schuldhulpverlening? Een rekenkameronderzoek naar de schuldhulpverlening in Venlo	19 december 2019
5.	Armoedebeleid in de gemeente Venlo (Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet)	Januari 2020

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. Wat is kernopgave (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)

Op 19 december 2018 heeft uw raad het beleidsplan “Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022” vastgesteld. Bij de behandeling van het beleidsplan door uw raad is besproken dat het eerste jaar van de beleidsperiode gebruikt zou worden om te bekijken welke elementen werken en welke naar verloop van tijd bijstelling of aanscherping behoeven. Daarbij is afgesproken uw raad te informeren over de effecten van het beleid. U bent met RIB 2019-150 (17-12-2019) in kennis gesteld over de voortgang van de uitvoering en met RIB 2020-62 (2-6-2020) over de effecten van het beleid. Gedurende het eerste uitvoeringsjaar hebben zich daarnaast 3 ontwikkelingen voorgedaan:

- Motie Armoedebelaid (november 2019);
- Onderzoek door de Rekenkamer Venlo naar schuldhulpverlening (december 2019);
- Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet naar Armoedebelaid in de gemeente Venlo (januari 2020).

Deze ontwikkelingen vragen om borging in een aanvulling op het huidige beleidsplan. Uw raad wordt gevraagd dit addendum vast te stellen.

2. Historische paragraaf (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)

Op 19 december 2018 heeft uw raad het beleidsplan “Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022” vastgesteld.

Op 8 november 2019 heeft uw raad de “Motie Armoedebelaid” aangenomen. In deze motie worden wij opgeroepen de middelen die niet zijn besteed door de Jeugdfondsen en Stichting Leergeld beschikbaar te houden voor armoedebestrijding onder kinderen en ouderen.

Op 19 december 2019 heeft de Rekenkamer Venlo het rapport “Helpt de Schuldhulpverlening? Een rekenkameronderzoek naar de schuldhulpverlening in Venlo” uitgebracht. In dit rapport doet de Rekenkamer Venlo 19 aanbevelingen. Uw raad heeft het ons vervolgens op 19 februari 2020 verzocht uitvoering te geven aan de aanbevelingen 2 tot en met 19. Wij hebben vervolgens op 2 juni 2020 het “Plan van aanpak uitvoering aanbevelingen rekenkamercommissie” vastgesteld en dit met rib 2020-62 aangeboden aan uw raad.

Op 14 april 2020 hebben wij het rapport “Armoedebelaid in de gemeente Venlo (Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet)” vastgesteld. In het rapport wordt geadviseerd de bevindingen van het onderzoek te betrekken bij de voorgenomen actualisatie van het armoedebelaid. Daarbij hebben wij ook het “Actieplan Vergroten bereik armoederegelingen” vastgesteld en dit met rib 2020-32 aangeboden aan uw raad.

3. Relatie met programma

Programma Gezond en actief Venlo.

4. Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat (Wat wilt u bereiken?)

De doelstelling van het beleid armoede en schulden is primair het voorkomen van armoede en schulden. Daar waar dat niet mogelijk is, beoogt het beleid inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium adequate ondersteuning aan te bieden om daarmee financiële problemen te beperken.

5. Wat en waarom? (Waarom is dit voorstel nodig?)

Opnemen aanbevelingen en adviezen in beleid

Een deel van de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek ziet op feitelijke uitvoering. Een ander deel van de aanbevelingen vraagt om borging in beleid. Dat zijn de volgende aanbevelingen:

- Aanbeveling 3: het gemeentelijk beleid en de geboden dienstverlening worden vastgelegd in een door de raad vast te stellen aanpassing van het huidige beleidsplan;
- Aanbeveling 11: organiseer betere afstemming en samenwerking binnen de gemeente. Deze aanbeveling ziet vooral op het signaleren van inwoners met (een risico op) schulden en het bieden van de juiste ondersteuning bij schulden;
- Aanbeveling 13: maak de toegang tot schuldhelpverlening inzichtelijk. Ook deze aanbeveling kan geplaatst worden bij het signaleren van schulden. Het gaat erom dat voor inwoners en andere partijen duidelijk is waar zij terecht kunnen voor vragen en ondersteuning;
- Aanbeveling 16: werk doelgerichter en meer structureel aan preventie. Dit spreekt voor zich;
- Aanbeveling 17: organiseer de vroegsignalering goed en inzichtelijk. Vroegsignalering is één van de mogelijkheden om inwoners met schulden in beeld te krijgen;
- Aanbeveling 18: verbeter het inzicht en de grip op bewindvoering. Het beleid rondom uitstroom uit bewind is vastgelegd in het huidige beleidsplan en komt in het addendum niet terug.

In het “Plan van aanpak uitvoering aanbevelingen rekenkamercommissie” is per aanbeveling opgenomen welke acties worden genomen en wanneer deze gereed zijn. Deze acties worden conform planning uitgevoerd. De acties staan echter los van de omstandigheid, dat een aantal beleidsmatige keuzes vragen om een goede borging in beleid.

In het rapport “Armoedebelief in de gemeente Venlo (Onderzoek ex artikel 213a Gemeentewet)” is geconcludeerd dat een stevige onderbenutting lijkt te bestaan van de mogelijkheden die huishoudens hebben om te voorzien in financiële ondersteuning op basis van het armoedebelief. Daartoe is het “Actieplan vergroten bereik armoederegelingen” vastgesteld. Ook de motie Armoedebelief is erop gericht dat inwoners die aangewezen zijn op ondersteuning in beeld komen, waardoor zij de nodige ondersteuning ook krijgen. In beide gevallen gaat het om het in beeld krijgen van inwoners in armoede of met een risico op armoede.

Inhoud addendum

In het addendum hebben we het beleid in 4 fasen verdeeld:

- preventie;
- (vroeg)signalering;

Raadsvoorstel - onderbouwing

- curatie;
- nazorg.

We zien zowel in de Motie Armoedebeloid als in het onderzoek van de Rekenkamer Venlo als in het onderzoek naar armoedebeloid vooral verzoeken, aanbevelingen en adviezen gericht op preventie en (vroeg)signalering. Gelet op de aanbevelingen en adviezen ligt in dit addendum de focus op een planmatige aanpak van preventie en (vroeg)signalering.

We pakken preventie aan door in te spelen op levensgebeurtenissen. Denk bij levensgebeurtenissen aan het verliezen van werk of een scheiding, maar ook aan de geboorte van een kind. Dit zijn gebeurtenissen die in het leven grote gevolgen hebben, ook financiële gevolgen. We richten ons op partijen die bij deze gebeurtenissen betrokken zijn om inwoners te wijzen op gevolgen en ondersteuningsmogelijkheden. Daarbij richten wij een passend ondersteuningsaanbod in.

Met (vroeg)signalering willen we inwoners die niet zelf ondersteuning zoeken, in een zo vroeg mogelijk stadium in beeld krijgen. Dat doen we aan de hand van 3 pijlers:

- Interne verwijzingen;
- Externe doorverwijzingen;
- Signaleren door derden (op basis van data).

Met betrekking tot de derde pijler kan worden opgemerkt, dat de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening op 1 januari 2021 wijzigt. Daardoor worden woningcorporaties, energiebedrijven, waterleidingmaatschappijen en zorgverzekeraars verplicht betalingsachterstanden aan gemeenten door te geven. Dit geeft ons als gemeente meer mogelijkheden om in een vroeg stadium contact te zoeken met de inwoner en passende ondersteuning te bieden. Vanuit de VNG wordt ondersteuning geboden bij het opzetten van deze vorm van vroegsignalering.

Daarnaast richten we ons op inwoners met armoede en schulden die bij geen enkele partij in beeld zijn om hen te attenderen op ondersteuningsmogelijkheden. We richten ons daarbij vooral op kinderen en ouderen in armoede. We hebben onderzocht welke inwoners we nu nog niet goed bereiken en waar we hen kunnen vinden. Dat zijn inwoners met een inkomen boven bijstandsniveau, maar onder 120% van het wettelijk sociaal minimum. We benaderen niet alleen inwoners zelf met aangepaste, begrijpelijke communicatie, maar ook het netwerk rondom de inwoners. Daarnaast doen we mee aan de landelijke campagne "Kom uit je schuld" om het hebben van schulden meer bespreekbaar te maken.

Deze meer planmatige wijze van werken aan preventie en (vroeg)signalering vraagt om borging in aanvullend beleid. Dit hebben we vastgelegd in bijgaand addendum. We vragen uw raad dit addendum vast te stellen.

Komende ontwikkelingen

Het ministerie van SZW is een viertal wetgevingstrajecten gestart ter ondersteuning van het voorkomen en het daadwerkelijk oplossen van de schuldenproblematiek:

- De wet vereenvoudiging Beslagvrije voet (vBVV);
- De Wet Stroomlijning keten voor derdenbeslag ten behoeve van het verbreden van het beslagregister (VBR);
- Wijziging wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening (WGS);
- De wet Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind (AGS).

Raadsvoorstel - onderbouwing

Daar waar dit noodzakelijk is en tevens al mogelijk is, zijn de ontwikkelingen in bijgaand addendum verwerkt.

6. **Afweging / argumentatie** (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)

Met dit addendum willen we het geldende beleidsplan aanscherpen en gehoor geven aan de adviezen en aanbevelingen om preventie en (vroeg)signalering meer planmatig aan te pakken. We willen primair armoede en schulden voorkomen en subsidiair inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium adequate ondersteuning bieden. Zo willen we inzet van meer ingrijpende ondersteuning, zoals inzet van een minnelijke of wettelijke schuldregeling, voorkomen.

7. **Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?**

De voorstellen rondom preventie en (vroeg)signalering zijn voorgelegd aan Bindkracht. Vervolgens is in samenwerking met Bindkracht een bijeenkomst georganiseerd voor betrokkenen bij armoede en schulden om de voorstellen te bespreken en uit te werken. Door corona-maatregelen is deze bijeenkomsten helaas afgelast. In overleg met Bindkracht wordt gezien hoe zij op een andere wijze kunnen worden betrokken bij de uitwerking.

We zijn in gesprek met Incluzio om vorm en inhoud te geven aan preventie en vroegsignalering.

8. **Financiële paragraaf**

Dit addendum brengt geen wijziging in baten en lasten zoals beschreven in het beleidsplan "Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022".

Om meer ouderen en kinderen in armoede te signaleren is het niet noodzakelijk om de gelden 2018 die zijn teruggekomen van de Jeugdfondsen en Stichting Leergeld in te zetten. De hiermee gemoeide kosten kunnen binnen bestaande budgetten opgevangen worden

9. **Risicoparagraaf** (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	Niet
Financiële risico's en aspecten	Wel
Inhuur externen / derden	Niet
Economische risico's	Niet
Maatschappelijke risico's	Wel
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	Niet
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	Niet
Overige strategische risico's	Niet

Raadsvoorstel - onderbouwing

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

Financieel: Het beleid legt de focus op het in beeld brengen van inwoners in armoede of met schulden. Hiermee bestaat een reële kans op toeloop op de minimaregelingen. Wat betreft schuldhelp zullen in de eerste jaren van (vroeg)signaleren niet alleen inwoners met beginnende schulden in beeld komen, maar ook inwoners die al langer schulden hebben en nog geen hulp hebben gezocht. Inwoners met geringe schulden kunnen geholpen worden door vrijwilligersorganisaties. Dat geldt echter niet voor inwoners met problematische schulden. Zij kunnen alleen ondersteund worden door inzet van een schuldregeling. We verwachten dat het aantal inwoners met problematische schulden, naar verloop van tijd minder wordt doordat we in een eerder stadium ondersteuning aan gaan bieden.

Maatschappelijk: Als we niet inzetten op preventie en (vroeg)signalering kunnen we inwoners in armoede of met schulden niet voldoende ondersteunen. Dit leidt niet alleen tot financiële problemen bij de inwoner, maar heeft ook gevolgen voor maatschappelijke participatie en gezondheid.

Indien sprake is van inhuur externen / derden (Benoem de relevante kosten(begroting) en eventuele risico's)

N.v.t.

10. Vervolgprocedure voor de raad

Na vaststelling door uw raad zal ons college het uitvoeringsprogramma behorende bij het beleidsplan en addendum aanpassen en vaststellen. Wij informeren uw gemeenteraad hierover middels een rib.

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Addendum bij Beleidsplan
raadsnummer 2020 45
raadsvergadering 23 september 2020
d.d.

team RGMAOP
steller TJMS Willems
doorkiesnummer +31 77 3596595
e-mail ta.willems@venlo.nl
datum 14 juli 2020

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 18 augustus 2020, registratienummer 1661330;

besluit(en) vast te stellen:

Het "Addendum bij het beleidsplan Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019 – 2022".waarin:

- Het beleid wordt gevolgd aan de hand van de fases preventie, (vroeg)signalering, curatie en nazorg;
- De focus wordt gelegd op preventie en (vroeg)signalering;
- Preventie planmatig wordt vormgegeven door aan te sluiten bij life-events;
- (Vroeg)signalering wordt gebaseerd op 3 pijlers: interne verwijzingen, externe doorverwijzingen en signaleren door derden;
- Een campagne wordt gestart om inwoners ook zelf te weg naar ondersteuning te laten vinden.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 23 september 2020.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten